

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED VÁROS ÉS A SZEGEDI JÁRÁS DOLGOZÓINAK LAPJA

XII. évfolyam, 250. szám

Ára: 50 fillér

Kedd, 1956. október 23.

Ma reggel érkezik haza Jugoszláviából az MDP küldöttsége

A Magyar Dolgozók Pártjának küldöttsége — Gerő Ernő, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének első titkára, Apró Antal, Hegedűs András, Kádár János, Kovács István, az MDP Politikai Bizottságának tagjai — kedden a reggeli órákban érkezik vissza Budapestre. A küldöttség Gerő Ernő elvtársnak, a KV első titkárnak vezetésével baráti tárgyalásokat folytatott a Jugoszláv Kommunista Szövetséggel.

Az igazság keresésének útján

A „Délmagyarország“ vasárnapi száma már beszámolt a szegedi MEFESZ szombati nagygyűléséről.

A Szabad Ifjúság szombaton egyébként ezt írta: „Vihar van Szegeden“, vihar, amely egy pillanatra sem enyhül. Tisztító vihar ez is — ahogy először Méray Tibor nevezte igazi nevén országunk tisztuló társadalmi megmozdulását. A fővárosi írók, valamint a Petőfi-köri értelmiség után az elmúlt héten városunk egyetemi és főiskolás ifjúsága is megmozdult.

Az ifjúságnak, a nemzet reményességének sorsa évek óta egyre súlyosbodó ügyként mered társadalmunk elé. Az öregek lemondó legyintésétől — „a mi időnkben más volt az ifjúság“, — az újdonsült elméletig, amelyek cinizmus, léhaság, felelőtlenesség, sőt erkölcstelenség elburjánzásáról beszéltek az ifjúság között — mindenfajta ítéletet hallottunk, mindent, ami elmarasztaló. És az elmúlt hét eseményei ebből a konstrukciós posványból egyszerre a haladás első soraiba dobták a mai szegedi fiatalokat. Nagygyűlés kedden, s aztán szinte mindennap. Sorra, a Tudományegyetemen, a Jogi Karon, a főiskolásoknál, az orvosok- és gyógyszerészeknél, s aztán újra együtt, a közös nézetek végső rögzítésére: megvitálni új szervezet szabályzatát és programját. Ekkorra ki is kristályosodott a megmozdulás sajátos arculata.

A felszólalások pontos szövegét a jegyzőkönyv örökíti meg; az újságíró feladata, hogy teljes képet adjon a nagygyűlésről. Nemcsak az igazat írja meg az eseményekről, hanem a valódit is.

Ha megkérdezzük tőlünk, mi volt a szombati nagygyűlésre, vagy akár a megelőző napokban tartott ifjúsági demonstrációkra legjellemzőbb, azt kell mondanunk, hogy az igazmondás iránti igény. — Természetesen ez nem jelenti, hogy a gyűléseken nem hangzott el jóindulatú lakkozás, vagy kevésbé jóindulatú akadémiás féligazság. Megnyugtató azonban, hogy az ilyen esetekben legtöbbször hallani, vagy érezni lehetett a tömeg tudatos, de legáltalában is ösztönös vétőjét.

Az igazság iránti megmozdulást, igényt és szorgalmat a sok hazugságtól való eszmőr szülte. Ez a eszmőr persze egymagában nem lehetett ok arra, hogy az ifjúság az igazság keresésének útjára lépett. A képtelen és ostoba dogmákat végeredményben mindig utálták a fiatalok, egészséges ösztönnel tiltakoztak ellenük. Hiába volt azonban ösztönük egészséges, ha tudatukat a rettegés éveinek korlátai fogták körül.

A nemzetközi munkásmozgalomban — és ennek következtében a mi pártunkban is — végbement változások adtak meg a korlátok ledöntésének lehetőségét. A Szovjetunió Kommunista Pártjának huszadik kongresszusa nemcsak a szovjet, hanem a világ majdnem minden kommunista pártjában megindította azt a folyamatot, melyet sokan joggal neveznek a marxizmus renaissance-jának. Tiszán kell tehát látnunk, hogy az egyetemisták és főiskolások múlt heti megmozdulásai minden látszat ellenére sem véletlen, vagy csupán spontán jelenségek. Nem

értünk egyet azzal a professzorral, aki kijelentette egyik gyűlésen, hogy az ifjúság és a nevelők már évekkel ezelőt ugyan így egymásra találhattak volna. Évekkel, de talán még hónapokkal ezelőt sem volt mód a közös nyelven való beszélgetésre.

Most, hogy lehet — és kell is — beszélgetni, legfontosabb, hogy ezt a közös nyelvet megővjük minden veszélytől. Nem elsősorban az újonnan kínálkozó, vagy még esetleg kecségető talpaktól féltjük ezt a nyelvet — bár ez a veszély sem mondható jelentéktelenné. Sokkal nagyobb és közvetlenebb kísértés az igazság, a valóság retorikává való sülyesztése. Egyszerűen azért, mert az igazság és a valóság nem mindig és nem mindenkinek kellemes.

Az igazság iránti igény mellett tehát ki kell alakulnia az igazmondás iránti kényszernek is. Ez természetesen nem jelentheti a csaltatlatlanság rossz emlékeztető követelményét senkivel szemben. Mindenki tévedhet, tudtán kívül — de tudatosan senki sem téveszthet meg másokat.

Jámbor óhaj maradna azonban mindez, ha nem keresnénk a megoldás eszközeit és biztosítékait. Véleményünk szerint — a szabad, felelőtlenségtől mentes élet velejárokaként — az igazmondás iránti kényszer legfőbb tárgyi biztosítéka a jó tájékozottság. Sajnos mi még nem beszélhetünk jól tájékozottat közvéleményről, legfeljebb egyes „jótájékozottokról“. Magyarországon egyébként soha annyi „rémhír“ nem terjedt, mint az akkori böles sajtófőnököknek, akik se régebben keresték a kőszá hírek mögött az ellenséget. Legfeljebb ott hibáztak, hogy nem találtak magukra...

Aki a szegedi diákok gyűléseit meghallgatta, meggyőződhet arról, hogy kőszá hírek bőven akadnak nálunk is. Az elmúlt évek — sok esetben szennyes — hagyatékát most csomagoljuk ki. Senki sem tudja pontosan, hogy mi van a hétpecéses borítékokban, még gyakran maga a címzett sem. Mindenki találat és néha a valódi apró szünyögből, mely csak kellemtelen, de múló szűrészt okozna, otromba elefánt kerekedik.

Az igazmondást, a tiszta légtörést ez a terhes hagyaték akadályozza. Gyanakvást és gyanúsítást, akadémiás retorizálást szül, ha nem intézzük el kellő módon és kellő időben. Nem személyi hajszákról, embertelen üldözésről van itt szó. Ebből elegendő volt. Azt hisszük, hogy a lezajlott embertelenség — az üldözöttek, de az üldözők részére is — felelőtlenséget és tanulságos lecke volt. Nyomós érv lett a humanizmus érdekében.

Pusztán arról van szó, hogy az igazság, a valóság tárgyi feltétele a jó tájékozottság mellett meg kell alapozni a személyi feltételt is. Ez pedig a jó és tiszta lelkiismeret. A szó legkonkrétabb értelmében; tehát nem gyónással, vagy flagellációval kozmetikázott, hanem a tények tisztázásával megtisztított lelkiismeret.

Bóday — Fejér

Befejeződtek a JKSZ és az MDP küldöttségének megbeszélései

Bélye: A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének küldöttsége hétfőn délután fél 4 órakor Bélyére, a Kosutnjak kastélyba érkezett.

A küldöttséget itt Alekszandar Rankovics, Szvetozar Vukmanovics és Vladimir Bakarics, a Jugoszláv Kommunista Szövetség Központi Bizottsága végrehajtó bizottságának tagjai, Dusan Petrovics és Dobrivoje Radoszlavljevics, a Jugoszláv Kommunista Szövetség Központi Bizottságának tagjai fogadták.

A magyar küldöttség kíséretében érkezett Lazar Kolisevszki, a Jugoszláv Kommunista Szövetség Központi Bizottsága végrehajtó bizottságának tagja, Karlo Mrázovics, a Jugoszláv Kommunista Szövet-

sége Központi Bizottságának tagja és Münnich Ferenc belgrádi magyar nagykövet.

Pontban 4 órakor került sor a két párt képviselői közötti befejező tárgyalásokra. A tárgyalásokat este fél 9 órakor rövid időre megszakították. A tárgyalások szünetelése alatt Alekszandar Rankovics búcsúvacsorát adott a magyar küldöttség tisztjaitól. Ennek befejeztével folytatódott a tárgyalások, amelyek 10 órakor befejeződtek. Megállapodtak a közös záróközlemény szövegében, melyet október 23-án délután 5 órakor tesznek közzé Budapesten és Belgrádban.

A magyar küldöttség különvonata hétfőn este fél 11 órakor indult vissza Eszékről Budapestre.

A mezőgazdasági termelés fejlesztése a legfőbb népgazdasági követelmény

Az országgyűlés mezőgazdasági bizottságának ülése

Hétfőn ülést tartott az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága Z. Nagy Ferenc elnökségével.

A bizottság ülésén megjelent Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Erdei Ferenc, a Minisztertanács elnökhelyettese, Rónai Sándor, az országgyűlés elnöke, Matolcsi János földművelésügyi miniszter, Szobek András begyűjtési miniszter, Pogácsás György, az állami gazdaságok minisztere.

A napirend előtti vita után Erdei Ferenc, a Minisztertanács elnökhelyettese mondott tájékoztatót.

Az ötéves terv első évének a vége felé kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy még nem valósultak meg a termelés emelésének azok az objektív és szubjektív feltételei, amelynek alapján a tervezett termelésnövelésre megalapozottan számíthatunk.

Alapvető gondjaink vannak a termelés anyagi, technikai feltételei körül. Még nem jutottunk elhatározásra begyűjtési és értékesítési rendszerünk javítását illetően, több árkérdésben még komoly aránytalanságok vannak. Ezen kívül néhány kényszerű árubegyűjtési intézkedést valósítottunk meg, s végül a termelés általános politikai feltételeit nem tudtuk úgy javítani, hogy a termelés biztonsága mezőgazdaságunk minden szektorában helyreálljon, illetőleg erősödjék.

A XX. kongresszus irányelvei, valamint a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének júliusi határozata helyes utat mutatott a mezőgazdasági termelés fejlesztésének is. Néhány jelentős párt- és állami elhatározással tettünk is lépéseket ebben az irányban.

Ezek az elhatározások azonban nem bizonyultak elég hatékonynak.

A meghozott határozatok nem változtatnak gyökeresen az eddigi, illetve még a ma is fennálló helyzeten.

Az előttünk levő időben a lehető legsürgősebben erőfeszítést kell tennünk a termelés biztonságára. Mezőgazdasági termelésünk alapvető kérdéseiben megegyezésre kell jutnunk a dolgozó parasztsággal. Hogyan juthatunk megegyezésre? Úgy, hogy

mindenekelőtt világosan és reálisan szem előtt tartjuk a mezőgazdaságban a termelészövetkezeti tagok, az erényi gazdálkodók és az állami gazdasági dolgozók jogos érdekeit,

igényeit és követeléseit, másfelől pedig alapul vesszük a munkásosztály és a városi dolgozók politikailag és nép-

gazdaságilag egyaránt döntő érdekeit.

Világosan meg kell mondanunk, hogy a termelés fejlesztése a legfőbb népgazdasági követelmény.

Ezután arról beszélt, mit szándékozik tenni a Minisztertanács mezőgazdaságunk legégetőbb kérdéseinek megoldása, a termelés fejlesztése érdekében.

Ilyen például a tagosítás kérdése. E körül olyan veszélyes jelenségek vannak, amelyek leküzdésére határozottan és gyorsan fel kell lépni.

A tagosítás körüli panaszok orvoslása iránt számos helyről érkezett kérelem, s mivel az elintézésük késik, nagy a nyugtalanság az ilyen helyeken.

Helyeslem, hogy a földművelésügyi miniszter sürgősen adjon ki olyan intézkedést, hogy haladéktalanul vizsgálják meg a panaszokat és mind a termelészövetkezetek, mind az egyéni gazdák érdekeit szem előtt tartva hozzanak döntéseket.

Ugyancsak szükséges, — a termelészövetkezetek jövő évi gazdálkodásának elősegítése érdekében —, hogy gyorsan elkészüljön a termelészövetkezetek ez évi zárszámadata és ugyancsak egy időben elkészüljenek a jövő évi tervek.

— Van még néhány ehhez hasonló kérdés. Ilyen például a termelészövetkezeti mozgalom megszilárdításának és továbbfejlesztésének a kér-

dése, a begyűjtési rendszer problémája, valamint a mezőgazdaság anyagi, technikai felszerelésének ügye. Ezért a lehető legnagyobb mértékben meg kell gyorsítani és a következő hetekben döntésre kell előterjeszteni a kidolgozott javaslatokat. Helyesnek tartom, hogy a javaslatok kidolgozásában már részt vegyenek a mezőgazdasági bizottság tagjai is.

Részletesen beszélt azokról a kérdésekről, amelyekben elsősorban szükséges és sürgős a javaslatok kidolgozása. Az egyik: a termelészövetkezeti tagsággal összefüggő gazdasági problémák megoldására vonatkozó törvényes eljárás kialakítása.

Sürgősen döntésre kell jutnunk a szövetkezetek önállóságának a kérdésében, ideértve a termelészövetkezetek saját központjainak megszervezését is,

valamint a gépek vásárlásának a lehetőségét, a gépallokások munkájának észszerűbb megszervezését, valamint a gépek vásárlásának a lehetőségét, a gépallokások munkájának észszerűbb megszervezését, valamint a gépek vásárlásának a lehetőségét, a gépallokások munkájának észszerűbb megszervezését.

Ezután Szobek András begyűjtési miniszter tájékoztatta a bizottságot a begyűjtési rendszerének módosítására, amely tárgyalási alapot képezhet a döntést meghozó fórumok előtt.

A bizottság ezután széleskörű vitát kezdett az elhangzottak felett.

Csütörtökön ülést tart a városi pártbizottság

Csütörtökön délelőtt 9 órakor teljes ülést tart az MDP Szegedi Városi Bizottsága. Az ülésen időszerű politikai kérdéseket vitatnak meg.

A magyar festészet a XIX. században

A TTIT új előadásorozata

A Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat Művészeti Szakosztálya és a Juhász Gyula Művelődési Otthon október 25-én, csütörtökön este 7 órai kezdettel tartja meg a »Magyar biedermeier festészet« című előadását, amelyet a magyar festészet a XIX. században című sorozat első előadásaként rendez meg. Ez az előadásorozat a magyar festészet fejlődését és történetének egyes kiemelkedő képviselőin keresztül múlt századi festészetünk legjelentősebb alkotásait mutatja be. Az 5 előadásból álló sorozatra, amelyet a legkiválóbb művészettörténészek és tudományos kutatók tartanak, bérleteket a TTIT megyei titkárságán (Horváth M. u. 3,

sz. II. em.) és a Juhász Gyula Művelődési Otthonban lehet 10 forintos árban vásárolni. Egyes előadásra jegyek a helyszínen is válthatók 3 forintos árban. Az előadásokat filmvetítéssel szemléltetik.

— A Pedagógusok Szakszervezete Természettudományi Bizottsága és a Magyar Kémikusok Egyesülete szegedi osztályának szervezésében Szabó Zoltán akadémikus, egyetemi tanár október 23-án, ma, kedden este 8 órai kezdettel beszámolót tart az egyetemi diákklubban (Dugonics tér) a Philadelphiában legutóbb tartott nemzetközi Katalizis-kongresszuson szerzett tapasztalatairól.

Röszkén mintegy ötezer mázsa paprikát termelhetnek a műszaki zártól felszabadított területen

Congrád megve déli határa mentén ezekben a napokban már a műszaki zártól felszabadított területen is serényen folyik a munka az őszi szántás-vetés.

Egyben megszűnt az a gond is — amiről különösen a röszkeiek panaszkodtak —, hogy az úgynevezett „senki földjén“ eddig elszaporodott rókák továbbra is dézsmálják a baromfiállományt. Természetesen ennél még fontosabb az, hogy a község határa mintegy 200 holdnyi, paprikatermesztésre kiválóan alkalmas területtel „növekedett“.

Szeged mellett ugyanis Röszke a legfőbb fűszerpaprika-termelő terület. Ha a most felszabadult földeken csak paprikát termelnének, ez évente mintegy ötezer mázsával növelné a vidék e híres termék növényének termését. A községbeliek már hozzá is kezdtek, hogy egyrészt ilyen célra hasznosítsák ezeket a földeket, paprika alá is készítik elő a talajt. A Röszkei Gépállomás a legutóbb felszabadított területből 15 hold szántását most fejezte be, s ezt így megmunkálva osztották ki a régi tulajdonosoknak, egyéni parasztoknak, másik részét a Lenin Tsz-nek.

Mórahalmán a műszaki zártól már korábban megtisztított földekről most takarítják be az első termést. Itt ugyanis a nyári hónapokban egyes területeken a gazdák tarlóburgonyát vetettek, s most a homokos földekről 35—40 mázsa termést takarítanak be.

Minisztertanács határozat vasgyűjtő kampány rendezéséről

A Minisztertanács elrendelte az 1956. évi negyedik negyedévi vasgyűjtő kampány szervezését és lebonyolításával a kohó- és gépipari minisztert bízta meg.

— Visszhang. A »Hétfői Hírlap« közölte Halász Péter riportját a szombati MEFESZ gyűléséről. A riport részletesen és elemzően tárgyalja a szegedi diákgyűlés lefolyását.

„Alarcosbál“ a színházban

A Szegedi Nemzeti Színházban az Alarcosbál előadását szedien este Szalatsy István, a színház fiatal karmestere dirigálta. Örömmel látjuk, hogy a színházban ilyen tehetséges muzsikuskok dolgoznak, de szeretnénk kérdezni, miért csak most és miért ilyen ritkán jutnak szóhoz? Az Alarcosbál szerdai előadása azt mutatta, hogy Szalatsy István felkészült és érett az ilyen feladatokra. Figyelemre méltó adatokra. Arnyalatokat is kifejezni tudó manuális készsége, tempóvételeinek határozottsága. Biztos szemmel lát át és uralkodik a zenekaron az egész együttesen. A drámai helyzetek zenei értelmezésében még több elmélyülésre van szükség, bár ilyenirányú tehetsége is több jelenetben megcsillan már.

Az egész opera kiegyenlített, emelkedő színvonalat mutatott, szinte nem volt gyanve pont, minden szereplő tehetsége javát adta. élen Berdál Valériával, Komlósi Erzsébettel, Mezei Pállal és Szabó Istvánnal. Ezúttal külön emlékezzünk meg Moldován Stefánia alakításáról, aki már többször fellépett Amelia szerepében. Ez a szerep Moldován Stefánia tehetségének újabb kibontakozását mutatja. Igazi drámai hősnőként játszik mind a jelenetben, de különösen elragadó drámai hévvel szárnyal hangja, amely tömörségben, kiegyenlítettességben és színaranylatokban meglepően sokat fejlődött. Összefoglalva: ilyen operaelőadásra büszke lehet a város kulturális élete.

E. J.